

SVÁTOSTI

Texty k prezentaci

Kristus – prvotní svátost

Bůh chce ukázat nám lidem svou lásku. Proto poslal na svět Ježíše, svého Syna.

Ježíš svými slovy a skutky ukazoval lidem, že je Bůh má rád. Uzdravoval nemocné a vyháněl zlo.

Ježíš konal tyto znamení Boží lásky k nám – je tedy jakýmsi zdrojem, z něhož toto dobro pramení. Proto ho označujeme také jako „**prvotní svátost**“, „**prásvátost**“.

Bůh dal apoštolům sílu, aby Boží požehnání a moc zprostředkovali dalším lidem pomocí znamení. Proto se v průběhu času vyvinulo **sedm svátostí**. V nich se setkáváme s Bohem a on nám pomáhá, abychom s ním dokázali lépe žít.

Přijetím svátosti člověk přijímá Boží lásku a setkává se s Bohem v konkrétní životní situaci.

Církev – základní svátost

Církev je místem, kde se svátosti udělují a kde je můžeme přijmout. Také zajišťuje, aby Boží lásku v nich mohly zakoušet pořád nové generace lidí. I my dnes tyto svátosti přijímáme, a protože jsou udělovány v církvi, nazývá se církev „základní svátostí“.

Doprovázení životem

Svátosti udělované církví provází křesťany celým životem.

Svátostí křtu – první svátostí, kterou přijímáme – jsme přijati do společenství církve a stáváme se Božími dětmi. **Svátostí biřmování** jsme posíleni, abychom mohli vydávat svědectví Ježíši, a přijímáme **eucharistii**, aby nás Ježíš posiloval na naší každodenní cestě životem.

Díky těmto svátostem jsme plně uvedeni do křesťanského života, a proto jim říkáme také „*iniciační svátosti*“.

V krizových a obtížných situacích přijímáme **svátost smíření** a **svátost pomazání nemocných**. Ve svátosti smíření (říkáme jí také zpověď) nám Bůh odpouští naše hříchy. Svátost pomazání nemocných nás posiluje v nemoci nebo v umírání.

Těmto dvěma svátostem proto také říkáme „*svátosti uzdravení*“

Svátostmi manželství a kněžství Bůh a církev stvrzují důležitá životní rozhodnutí, v nichž jsme posilováni pro své povolání.

Těmto svátostem říkáme „*svátosti služby*“.

Křest, biřmování a kněžství se udělují jednou provždy, nemohou se opakovat ani rušit.

Křest

Křest je první a základní svátostí pro celý křesťanský život. Jsme jím přijati do společenství církve a stáváme se Božími dětmi. Nejsme-li pokřtěni, žádné další svátosti nemůžeme přijmout.

Žít jako křesťan

Křest je vstupem do křesťanského života. Nejčastěji žádají o křest rodiče pro své děti, pokřtěni mohou ale být i dospělí, když uvěřili v Boha.

Každý pokřtěný má svého kmotra. Ten ho má za úkol podporovat na jeho cestě životem, pomáhat mu a modlit se za něj. Při křtu (namísto dítěte) se spolu s rodiči zříká všeho zlého a vyznává za dítě víru v Boha.

Znamení

Voda symbolizuje očištění od všeho, co nás odděluje od Boha. Voda je také znamením života. Tomu, kdo je křtěn, je lita voda na hlavu se slovy: „*XY (zde řekne ten, kdo křtí, jméno křtěného), já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého*“. Od té chvíle je pokřtěný dítětem Božím a členem církve.

Následuje pomazání křížmem (olej, do kterého je přidán balzám). Ve Starém zákoně byli pomazáváni králové, kněží nebo proroci. Pomazání symbolizuje, že ten, kdo je pokřtěn, se rovněž stává dítětem krále – samotného Boha, má Bohu sloužit a vyprávět o něm i druhým.

Bílá křestní rouška vyjadřuje radost, že se pokřtěný stal novým člověkem. Kmotr zapaluje od velikonoční svíce – paškálu – svému kmotřenci křestní svíci, která symbolizuje Boží světlo, kterého se pokřtěnému dostalo.

Udílení

Křest uděluje kněz nebo jáhen z farnosti, kde křtěný člověk žije. V mimořádných případech (nebezpečí smrti) může křtít kdokoliv.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš pověřil učedníky, aby křtili (Mt 28,19).

Biřmování

Biřmování je naplněním křtu. Už při něm jsme dostali dar Ducha svatého. Abychom ale dospěli také jako křesťané, potřebujeme novou sílu.

V biřmování nám Ježíš dává svého Ducha, který nás posiluje a povzbuzuje, daruje nám pokoj a radost.

Duch svatý nás volá, abychom pomáhali našim bližním, a posiluje nás v boji proti zlu a bezpráví. Dává nám také znovu schopnost hlásat Boha druhým lidem. Tím se stáváme dospělými a zralými křesťany.

Dospět jako křesťan

Přijetím svátosti biřmování křesťan před církví veřejně říká, že od této chvíle přebírá zodpovědnost za svou víru a je ji připraven bránit slovy i skutky. Biřmování může křesťan v naší zemi přijmout, pokud je mu nejméně 14 let. Pokud je křtěn dospělý člověk, je zároveň i biřmován.

Znamení

Biskup vloží biřmovanci ruku na hlavu a pomaže jeho čelo křížmem. Říká přitom: „*Přijmi pečeť daru Ducha svatého.*“ Tímto znamením se křesťan stal dospělým členem církve, kterou teď může díky darům Ducha svatého budovat.

Biřmovanci přijímají také nové jméno patrona, kterého si vybrali jako zvláštního pomocníka a ochránce pro svůj dospělý křesťanský život.

Dary Ducha svatého

Dar moudrosti a rozumu, rady a síly, poznání a lásky, dar bázně před Hospodinem.

Udílení

Biřmování uděluje biskup nebo jím pověřený kněz.

Najdeme to v Písmu?

V den Letnic seslal Ježíš na své učedníky Ducha svatého. Ti jej vkládáním rukou předávali dál (Sk 2,1nn a Sk 19,6).

Eucharistie

„Eucharistie“ je řecké slovo a znamená „díkůvzdání“. Ve svém životě můžeme být vděční za mnoho věcí: za slunce, jídlo, za přátele, rodiče a kamarády... Když jdeme do kostela na mši svatou, setkáváme se s dalšími křesťany a společně s nimi děkujeme Bohu.

Ježíšova přítomnost

Při mši svaté se setkáváme s Ježíšem. Stejně jako se před dvěma tisíci let setkával se svými učedníky, je přítomen i nyní ve svém slově. Při poslední večeři požehnal chléb a víno a učedníkům řekl: „Toto je moje tělo a má krev. To čiňte na mou památku.“ Tím jsme i my zváni k Ježíšovu stolu ke společné hostině, kde je mezi námi přítomen pod způsoby chleba a vína.

Znamení

Připomínáme si Ježíšovu smrt a zmrtvýchvstání. Protože nám chce být nablízku, nedává nám jen obyčejný chléb a víno. Slovy modlitby se chléb a víno proměňují v tělo a krev Ježíše Krista. Když přijímáme hostii, přijímáme zároveň Ježíše Krista. Tak je nám blíže než jakýkoliv jiný přítel.

Udílení

Mši svatou slouží kněz jako zástupce Ježíše Krista.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš slavil se svými učedníky poslední večeři a pověřil je, aby slavili eucharistii (Mt 26,17-29, Mk 14,12-25, Lk 22,19, Jan 13,1-38)

Svátost smíření

Bůh chce, abychom se navzájem milovali. Ne vždy se nám to ale daří a my občas uděláme úmyslně a dobrovolně něco špatného. Právě pro tyto okamžiky církev nabízí možnost přijmout svátost smíření.

K přijetí této svátosti je potřeba odvaha, protože není jednoduché vyznat knězi, že jsme udělali něco špatného, že jsme zhřešili. Je také potřeba, abychom všech svých špatných skutků litovali a rozhodli se, že už je nechceme opakovat. Jen pokud je naše lítost a odhodlání skutečné, můžeme získat odpuštění.

Zpověď

Takto se také jinak svátost smíření nazývá. Přijímáme ji, kdykoliv si uvědomíme, že jsme udělali něco špatného, nebo jednou za určitou dobu, abychom pravidelně uvažovali nad tím, jestli jsme něco špatně neudělali.

Znamení

Při zpovědi své hříchy vyznáváme knězi a kněz nám uděluje rozhřešení jako zástupce Boha na zemi. Přimlouvá se za nás a ujišťuje nás, že hříchy, které jsme vyznali, nám Bůh odpustil. Říká: *„Bůh, Otec veškerého milosrdenství, smrtí a vzkříšením svého Syna smířil se sebou celý svět a na odpuštění hříchů dal svého svatého Ducha; ať ti skrze tuto službu církve odpustí hříchy a naplní tě pokojem.“* Bůh nám dal šanci znovu začít a odpouští nám. Kněz dále říká: *„Uděluj ti rozhřešení ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého.“*

Udílení

Svátost smíření uděluje kněz.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš odpouštěl hříchy a pověřil své učedníky, aby to rovněž mohli dělat (Mt 9,1-3, Jan 20,22nn). Také si přál, abychom sami odpouštěli druhým. (Mt 18,23-35).

Pomazání nemocných

Lidský život s sebou přináší i zdravotní obtíže. V Písmu čteme, že Ježíš se staral i o nemocné a uzdravil mnoho lidí. Svátostí pomazání nemocných chce církev lidem ukázat, že Bůh je jim nablízku i v časech, kdy jsou nemocní. Toto pomazání člověka posiluje a povzbuzuje. Zároveň jsou nemocnému odpuštěny hříchy, protože srdce nezatížené vinou je pro zdraví člověka velmi důležité.

Znamení

Kněz mlčky vloží na nemocného ruce. Ten tímto úkonem získá sílu, Boží požehnání a útěchu. Pak kněz pomaže olejem čelo a ruce nemocného. Říká přitom: *„Skrze toto svaté pomazání ať ti Pán pro své milosrdenství pomůže milostí Ducha svatého.“* Nemocný odpoví: *„Amen.“* Kněz pokračuje: *„Ať tě vysvobodí z hříchů, ať tě zachrání a posílí.“* *„Amen“*. Tato slova nemocnému slibují, že i v čase nemoci ho Bůh doprovází a stojí při něm. Bůh mu dodává odvahu, vytrvalost a povzbuzení. Svým *„Amen“* nemocný vyjadřuje důvěru v Boží působení.

Udílení

Svátost pomazání nemocných uděluje kněz.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš uzdravil mnoho nemocných; později se o ně starali také apoštolové (Mk 7,31nn a Jak 5,14nn).

Kněžství

Radostné poselství Ježíše Krista má být zvěstováno celému světu. K tomu jsou povoláni všichni křesťané. Někteří svobodní muži jsou ale Bohem zvlášť vyvoleni a povoláni k tomu, aby mu sloužili celým svým životem, zvěštovali evangelium a udělovali svátosti dalším lidem.

Stupně

Církev zná tři stupně svěcení: biskupské, kněžské a jáhenské. Biskupové, kněží a jáhni svou službou lidem a církvi zastupují Ježíše. Jeho učení a láska se má prostřednictvím vysvěcených mužů dále šířit. Proto by měli žít tak, jak si přál Kristus. Pro svou službu získávají svěcením dary Ducha svatého.

Znamení

Svěcení se uděluje vzkládáním rukou biskupa na hlavu svěcence a modlitbou, kterou se vyprošuje vylití Ducha svatého a jeho darů potřebných pro tuto službu. Svěcenci se pak oblečou do oděvu symbolizujícího jejich úřad. Biskup předá jáhnovi evangeliář, knězi patenu a kalich, biskup dostane evangeliář, biskupský prsten, mitru a berlu. Svěcenci slibují, že svou službu budou zastávat co nejvěrněji.

Udílení

Svátost kněžství uděluje biskup.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš vyslal své učedníky, aby světili muže pro kněžskou a jáhenskou službu (Lk 10,1-16, Sk 6,6)

Manželství

Muž a žena se poznají a zamilují se do sebe. Cítí, že mohou jeden druhému ve všem důvěřovat a rozhodnou se, že spolu chtějí prožít celý život.

Tím, že jeden druhému slíbí věrnost a úctu až do smrti před svědky a před církví (v kostele), oznamují lidem, že se mají rádi a vstupují do manželství. Slibem věrnosti ukazují, že si chtějí být oporou.

Protože manželství je svátostí, mohou si být manželé jisti, že jejich společnému životu požehná Bůh, že s nimi bude po všechny dny jejich vztahu a bude je posilovat.

Znamení

„Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost, že tě nikdy neopustím a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti,“ slibují si snoubenci při obřadu. *„K tomu ať mi pomáhá Bůh,“* žádají o požehnání. Výměna požehnaných prstenů celý obřad završuje.

Muž a žena si tímto slíbili, že spolu budou snášet dobré i zlé.

Udílení

Manželé svým svazkem symbolizují Boží lásku k lidem, protože i Bůh s námi snáší všechno a zůstává nám věrný. Udělují si navzájem svátost tím, že před církví a svědky vyjádří svůj souhlas.

Najdeme to v Písmu?

Ježíš a apoštolové často hovoří o manželství a věrnosti (Mk 10,6nn, 1 Kor 7,39).